

tamadres.com

ECE TEMELKURAN

1973, İzmir doğumlu. Bornova Anadolu Lisesi'ni 1991'de, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni 1995'te bitirdi. Gazeteciliğe 1993 yılında *Cumhuriyet*'te başladı. İlk kitabı *Bütün Kadınların Kafası Karışık* 1996'da yayımlandı. Aynı yıl Alman hükümeti tarafından yılın gazetecisi seçildi. 1997 yılında *Oğlum Kızım Devletim - Evlerden Sokaklara Tutuklu Anneleri* adlı araştırma kitabı yayımlandı. Avukatlık ruhsatnamesini aldı ve bu mesleği -henüz- hiç icra etmedi. 2000'de *Milliyet*'te köşe yazarlığına başladı. 2002'de *İç Kitabı* ve *Kıyı Kitabı* yayımlandı. Dünya Sosyal Forum sürecini izlemek için 2003'te Arjantin'e ve Brezilya'ya, 2004'te Hindistan'a gitti. 2004 yılında gazete yazılarından oluşan *İçeriden* ve *Dışarıdan* kitapları yayımlandı. Savaş karşıtı yazıları sebebiyle Çağdaş Gazeteciler Derneği'nden Barış Kalem Ödülü'nü aldı. *Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita!* (2006) adlı kitabıyla Türk Tabipler Birliği'nin Düşünce ve Demokrasi ödülünü kazandı. *Ne Anlatayım Ben Sana!* kitabı 2006'da, *Ağrı'nın Derinliği* 2008'de yayımlandı. *Ağrı'nın Derinliği* İngilizce olarak Deep Mountain, Across the Turkish-Armenian Divide adıyla Verso Yayınları tarafından İngiltere ve ABD'de yayımlandı. *Kıyı Kitabı* ise Book of the Edge adıyla Boa Editions tarafından ABD'de yayımlandı. 2010-2011 yıllarında Habertürk'te Kıyıda adlı köşesinde yazdı. Aynı dönemde Habertürk TV'de Kıyıda adlı programı hazırlayıp sundu. 2010 yılında ilk romanı *Muz Sesleri*, 2011 yılında *İkinci Yarısı*, 2012 yılında *Kayda Geçsin* kitapları yayımlandı. *Muz Sesleri* bu yıl içinde yedi dilde yayımlanmayı bekliyor.

Al-Akbar, The Guardian, Le Monde Diplomatique, Global Voices, New Left Review, New Statesman'de yazdı.

www.ecetemelkuran.com

www.facebook.com/EceTemelkuran

@etemelkuran

DÜĞÜMLERE
ÜFLEYEN
KADINLAR

Ece Temelkuran

tamadres.com

§

Yayın No 1169

Türkçe Edebiyat 415

Düğümlere Üfleyen Kadınlar

Ece Temelkuran

Yayına hazırlayan: Çiğdem Su Uğurlu

Kapak tasarımı: Utku Lomlu

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

© 2013, Ece Temelkuran

© 2013; bu kitabın tüm yayın hakları

Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Şubat 2013

ISBN: 978 - 605 - 141 - 606 - 9

Sertifika No: 10905

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76

e-posta: info@everestyayinlari.com

www.everestyayinlari.com

www.twitter.com/everestkitap

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 12088

Çiftchavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8

Bayrampaşa/İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Ayşe'ye... Ah sensiz olmaz...

tamadres.com

“De ki: Tüm yarattıklarının, bastırılmış dürtülerin, nefisleri kıskırtan cazibenin (‘neffâsâti fi’l-u’gad’- düğümlere üfleyen kadınların) şerrinden ve kıskançlık ateşiyle yanıp duran hasetçinin şerrinden, yarılarak ortaya çıkanın Rabbine sığınırım.”

Felak Suresi, 1-5
(Yaşayan Kur’an, Türkçe Meal ve Tefsir, İhsan Eliaçık)

“İzleyici, geçmişin etrafına demir bir kabuk örülmesini hoş karşılamıyor artık. Bir erkek yaparsa belki biraz daha kabul görür, ama kadından bekledikleri bu değil.”

Romancının Romanı, J.M. Coetzee

“Hakikati anlat, ama bükerek anlat.”

Emily Dickinson

TUNUS

Kaçıyoruz. Saatte 140 kilometre hızla Tunus'un güneyine doğru giden beyaz bir arabanın arka koltuğunda, ortadayım. Solumda sarı peruğu başından kaymış, taş kesmiş esmer bir kadın, öteki tarafımda bacağı durmadan sektiren, kel başını beyaz bir baş örtüsüyle saklayan başka bir kadın. Arabayı sol gözü olmayan ihtiyar bir adam sürüyor. Ön koltuktaki beyaz saçlı, eflatun ipekler giymiş yaşlı kadın ise son derece rahat, pencereyi açıp yüzünü rüzgâra veriyor.

Kel kadın, "Nereye gidiyoruz?" diye soruyor. Yaşlı "Güneye" diyor. Kel kadın kızgın, ısrar ediyor:

"Ne kadar güneye?"

Yaşlı kadın cevap veriyor:

"Epey!"

Oysa ben biraz önce İstanbul'a gidiyordum. Şimdi ise hayatımın en muhteşem ve en korkunç yolculuğuna çıkıyorum. Hikâyenin nasıl başladığını hatırlıyorum ve bugün bile inanamıyorum.

1. Bölüm

Uyumaya kararlıyım. Fakat terliklerin sesini duydum otelin taş merdivenlerinde. Çıplak ayakların deri terliklere yapışıp ayrılırken çıkardığı sesi duydum. Onca düğün patırtısına rağmen üstelik. Tiz zılgıtlar ve havai fişekler arasında. Kadını muhakkak. Hafif ve gençti. Sonra bir kadın daha tırmandı merdivenleri. Duydum. Onun ayaklarının ne kadar küçük olduğunu duydum. Gecelik giydiklerini, kumaş sesini duydum, ince pamuklu. Geceliklerinin boyunu, adımlarının darlığından etek genişliğini bile duydum ve muhakkak beyaz olduklarını. Fakat hayata bulaşmak istemediğim bir gece. Gazetede ki işimden atılmışım. Tadım yok.

Sadece mağlup değil aynı zamanda açım. Çünkü resepsiyondaki kızın, yanlış yaptığı kayıt işlemlerine gösterdiğim tepkinin intikamını aldığını geç anladım. Gecenin bir vakti “Tabii tabii” dedi, gözlerinde aslında şeytani olduğunun sonra farkına vardığım boş bir bakışla.

Küçük gerilimimizden sonra “Bu saatte Eski Şehir’in içinde açık bir lokanta var mıdır?” diye sormuştum. “Tabii tabii!” demişti kız da. Böylece Eski Şehir’in zifiri karanlık labirentinde kayboldum. Gölgeler çıkıyor her dehlizden. Tanımadığım bir şehre gece vardığında muhakkak yanlış yöne yürüyüp gördüğün türden gölgeler. Sabah kalktığımda, “Tam aksi yöne yürüseymişim şehrin kalbine varacaktım” diyeceğim, biliyorum. Ama gece yolcusunun kör talihini kandırmak mümkün değil. Adımlarıyla beni nişan alan gölgelerden güçbela sıyrılıp Dar el-Medina Oteli’nin, penceresi kesinlikle yanlış tarafta olan odasına zor attım kendimi. Suudi kanallarında bol Kuran-ı Kerim’li nafile bir gezinmeden sonra, internet de çalışmayınca ve odanın içinde vızıldayan tek sivrisineğin de öldürülemeyeceği kesinleştiği için... Uyumaya kararlıyım. İşte terliklerin sesini tam o sırada duydum.

Bir kakhaha. Bir geyik önümden geçti sanki, öyle hop ettirici. Kadınlardan birinin ayağını leylek gibi bacağına dayayışını duydum. Çünkü terliği ayağının altından ileri sürükleyişini duydum. Kesintili konuşmaları duydum. Sonra otelin avlusunu saran sarmaşık yaseminlere dokundular. Bir tanesini koparışlarını duydum, dallar çırpındı. İnsan gecenin seslerini ancak bir maceraya ikna olmak istediği zaman bu kadar uzun dinliyor herhalde. Havalanından iki taşın arasında aldığım viskiyi sıkıştırdım koltuğumun altına. Üç de bardak taktım parmaklarıma.

Adımlarım yaklaşınca sustular. Eski bir Tunus malikânesinden bozma Dar el-Medina Oteli’nin beyaz, alçak duvarlı terasında, iki kadın, alçak, beyaz duvarlara dayanmış duruyorlar. Kalçalarını geriye doğru çıkarmışlar, dirsekleri alçak beyaz duvarda. Karşılaştığımız anda hepimizin yüzünde, turistlerin yabancılıkları için af dileyen o şaşşal gülümsemesi.

Gecelikleri beyazdı. Ve evet, daha kalçalı, daha rahat, daha işveli görüneni bir ayağını bacağına dayamıştı, leylek gibi. “Uyutmuyor gürültü” dedim. Herkesin dünyanın alt tarafından olduğu kesin olmasına rağmen nerenin Arapçası ile konuşulacağı konusunda zorluk çıkarmamak için İngilizce. “Düğün yüzünden, değil mi? Buyrun” dedi kalçalı. “Buyrun” diye tekrar etti öteki. Her ikisi de Arapça. Tek bir kelimedede anlaşıldı nereli oldukları. Kalçalı, ufak tefek, şen şakrakça olanı Tunuslu, çünkü dişil ek koymadı sözcüğün arkasına. Diğeri daha sert aksanlı konuşuyor, Mısırlı. Mısırlı olan efeli bir şey, hafif alacakaranlık, esrarlı, erkeksi düz bir vücudu var, uzunca. Tunuslu olan daha tatlı hanımcık, kadınsı. Bir havai fişek patlayınca tanışmanın otomatik gevezeliklerine gerek kalmadı. Bakmak için yaklaşım beyaz alçak duvarın üzerine koydum bardakları... İkisine de baktım... Evet, herkes viski içiyor.

“Düğün pek görünmüyor buradan” dedi efe Mısırlı.

“Şu tarafta” diye gösterdi şakrak Tunuslu.

Düğünün nerede olduğunu tam göremeyince “Tunus’ta böyle bir acayıplik var galiba” dedim, “hiçbir teras ötekenden görünmüyor mu, ne?”

“Öyledir” dedi, kalçalı Tunuslu, “bizim memlekette böyle bir mimari deha var. Her nasılsa birbirlerinin içinde yaşayıp birbirlerinden saklanmayı başarıyorlar.”

İkisinin de yüzüne doğru dürüst bakmadan düğüne bakmaya çalıştım, böylece onlar benim yüzüme bakabildiler. Epey sarkınca, düğün hemen hepsine yukarıdan baktığımız kare ya da dikdörtgen şeklindeki teraslardan birindeydi. Renkli ampullerin kordonlarıyla asimetrik dilimlenmiş bir teras görüntüsünün içinde, dans eden olgun kadınlar ve her zılgıttan sonra utanarak, gülüşerek kınalı elleriyle yüzlerini kapatan bakire kızlar. Gelin, satenden dev tuvaletiyle düşman saflarına inerken gafil avlanmış